

پراکیشانا سۆزداریی د ریکلاما بانگهشهیا ههلبژارتانادا *

پهیمان عبدالکریم سعید

پشکا په مپیدان و گهشه پیدانا په روم دهیی، په رومدا زاخۆ/دهۆک، کوردستان-عیراق. (Payman.saeed11@gmail.com)

تاریخ الاستلام: 2024/11 تاریخ القبول: 2025/03 تاریخ النشر: 2025/5 <https://doi.org/10.26436/hjuoz.2025.13.2.1512>

پوخته:

سۆز ههستینێکرنه بهران بهر ئهوی تیگه ههشتنی کو هه پینج ههستان دروستدکته، ههست و نهقل دوو ستوینین بههرتی د هزرا مرۆفیدا پیکدهین و رۆلهکی کاربگه ل سهر رهفتاران ههیه، ههست و سۆز کاربگه ریا ئهوان زیدمهتره و دهمهکی کیمتر دقیت بو رازیکن و مهیلگورین، هه ربه هندی و مک فاکتهر مکی گرنگ د ریکلاما بانگهشهیا ههلبژارتانادا بکار دهیت. ریکلاما ههلبژارتنی گرنگیهکا زور د بواری سیاسهتیدا ههیه، ب تاییهتی ل ماویه ههلبژارتانادا بهایهکی زیدمهتر دبیت، ل دهمی پارت و بهر بژیرین ئهوان بو کارتیکرنی سهر جهماوهری و ب دهستقه هینانا رهیا جهماوهری و دهنگین ئهوان ههولدهن ریکلامی بو خو بکن، ب ریکا کهنالین په مهنیدیکرنی، وهک تلهفزیۆن و رادیۆ و نهترنیت و رۆژنامه و گوڤار و پۆستهران... هند. د ریکلاما ههلبژارتنا خولا شهشی یا په رلهمانی هه ریمما کوردستانی سۆز ب ریزمهیکا بهرچاف و کاربگه ل ریکلاما بهر بژیر و لیستین ئهواندا بو کارتیکرن و رازیکرنا جهماوهری بکار هاتییه، مه رهما سهر مکیا ریکلاما بانگهشهیا ههلبژارتنا رازیکرنه، چونکی نارمانج ژئ سهر نهجر اکیشان و کاربگه ریکرنه ل سهر جهماوهری بو بهژداریکرنی و دهنگدانی.

پهقیقن سهرهکی: دهروون و سوزداری، دهروبهری سوزداری، ریکلام، بانگهشهیا ههلبژارتنی.

- ناههروکا سوزداری د ریکلاما ههلبژارتنا خولا شهشی یا په رلهمانی کوردستانیدا چنه؟

پیشهکی:

1. نافونیشانی فهکۆلینی:

ئهف فهکۆلینه ب نافونیشانی پراکیشانا سوزداری د ریکلاما بانگهشهیا ههلبژارتانادیه.

2. سنوری فهکۆلینی:

فهکۆلین بهس ل بکار هینانا ره ههندی سوزداری ل ریکلامین بانگهشهیا ههلبژارتانادا. د چارچووئی زمانقانییا دهروونیدا، د سنوری جوگرافیایی هه ریمما کوردستانیدا، ب ههردوو زارین کرمانجییا سهری و ناههراست دکته.

3. نارمانجا فهکۆلینی:

فهکۆلین بو مه رما گه هشتن و ب دهستقه هینانا بهرسقا ئهفان په سیارین ل خواری هاتییه نهجامدان.

- ره ههندی سوزداری د ریکلاما بانگهشهیا ههلبژارتانادا ههتا چ رادهیهک مفای ژئ دهیته مه رگرتن؟

- رادهیا کارتیکرنا سۆز چهنه د بانگهشهیا ههلبژارتانادا؟

- تاییهتمه ندیین سوزداری و دهروونی بین ریکلاما بانگهشهیا ههلبژارتان چنه؟

- تا چهند پارتین سیاسی ههولداینه سهرنجا هاوالاتیان ب ریکا سۆزیه بو خو رابکیشن؟

4. ریبازا فهکۆلینی:

ئهف فهکۆلینه ل دویف ریبازا شیکاری وهسفی هاتییه نهجامدان.

5. کهرستی فهکۆلینی:

کهرستی فهکۆلینی پیکهاتییه ژ ریکلاما نهقیسینا ههلبژارتین خولا شهشی یا هه ریمما کوردستانی پیکهاتییه، تاییهت نینه ب لایهنهک سیاسی، بهلکو ههردوو لایهن فهگرتینه(دهستهلات و ئوپوزسیون).

6. ناههروکا فهکۆلینی:

فهکۆلین ژبلی پیشهکی و نهجامان ژ دوو پشکان پیکهاتییه، پشکا نیک: ب نافونیشان (زمان و پیدانا سۆز د پهیف و رسته پیدای) ب شیهیهکی گشتی بهس ل پیدانا سۆز د پهیف و رسته پیداندا د زمانیدا دکته و ئهفان سهر دیرین ل خواری ب خوڤه دگریت: زمان و دهروبهری سوزداری، واتایا سوزداری و دهروبهری، دهروبهری سوزداری و چه سپاندنا واتایی، دهروون و سۆز، زمانی سوزداری و ناخفتنا سۆز، بوارین بکار هینانا زمانی سوزداری، په یوهندی د ناههرا سۆز هه لچووونیدا.

پشکا دووی: ئهف پشکه ب نافونیشان(سوزداری د ریکلاما بانگهشهیا ههلبژارتانادا) بهسهکی پراکتیکییه و ته رخانکریه ب

* فهکۆلهری بهر په رس.

دياردکته، ب و اتايهکا ديتر و اتايا سوزداري و دهروني ژ لايښ پيدانا سوزا دهرونيښه دياردکته (احمد مختار عمر: 2006: 271) ، بؤ نمونه همدوو پهيښ (خوشثباتي- دلداري) همتا راديهکي ژ لايښ و اتايا بنهريښه نيزيکي ټيکن، بملې ژ لايښ سوزداريښه و اتايښ نهوان جودانه. ب نهښه چمندي و اتايا سوزداري رهنگاندهښه بارښ دهروني دؤخهکي زهيني چري ټاکه ژ کؤندهامي دماريښه ب شيوهپهکي ناميري کاردانهښه دبنيټ، بارمکي نهريښي، يان نهريښي دياردکته .

۱-۳-۱- فهگوهاسنتا و اتايا فههنگي بؤ و اتايا دهروني :

دهروبيري دهروني و اتايا پهيښ ژ و اتايا بيلايهني بؤ و اتايهکا لايښگر و اتايهکا ټاکهکسهي فهگوهيزيت، بؤ نمونه همدوو پهيښ : (جيهاد ، خبات) هغو اتايښ ټيکن، بملې د سنوري بکارهينانيدا جودانه، چونکي هر ب کارهينرهکي پهيوندپهکا هزري هيه، کو ژ لايښ هزري و سوزداريښه لايښگرپي دکته. هر کسهکي مهلهکا سوزداري بهرانبر به ټيک ژ پهشان هيه، هر چمنده د بابمئي گشتيدا هغهشه، يان هغو اتايا پهيقهکا ديتره، بملې هر پهيقهکي تايهتمندي و بکارهينانا خو هيه، کوملهکي هزري يي دياريکري تيدايه، بؤ نمونه (جيهاد) ”ل دهښ نيسلاميان بکاردهنيټ، پهيقا“ خبات” ل دهښ علمانيان بکاردهنيټ.

۱-۳-۲- دهرنيخستنا هيز و پهيا کارتيکرنا هلهچووني :

دهروبيري سوزداري پهيا هيزي و لاوازيا سوزي د نهوان پهقاند دياردکته، کو پيدانا سوزداري تيداهيه (سازان رهز، 2015، 74-73)، ب تايهتي ل دهمي تورمبون و هلهچوونيدا، چونکي د نهوي دؤخيدا ناخفتنکري هسهکي چرهيه و اتايهکا زيده ژينديښه ددهت و زيدهروبي د پيدانا سوزان و هسهت دهربرينيدا دکته، نهښهژي گلهک زيدهتر ژ و اتايا راستهښهنيه نهوي دگهينيت، چونکي هسهکي کوير د دوبيدايه، نهښه زيدهرويکرنه د کارهينانا پهقاند وه دکته ژ و اتايا راستهښهنيه خو دوير بکهښهښه، بؤ نمونه : ناف لينا رووانا (کوشتن) ب (سبررخانه) زيدهگافييه ژ ههستان، چونکي و اتايا فههنگيا نهښه دوو پهيقا جودانه .

۱-۳-۳- شيوهپي گههاندن و گوهداريکرنې:

شيوازي گوهداريکرنې و ناوازه و ميلوديبيا دهنکي، دهنکي رولمکي کاريگر ل بارکرنا پهيقې ب چمندي و اتايښ سوزداري و دهروني هيه ، گوهداريکرنا پهيقې ب تامي نوينهراپهيا و اتايا نهوي دکته . ژ نهښه لايښه قشارتي نينه، کو زماني جهستهي د دهمي ناخفتنيدا بؤ و اتايا دهرونيا پهيقې هيمايښ گرنګن .

۱-۴-۱- دهرون و سوز :

سوز و هک د پهرتوکين دهرونناسيندا هاتي، نامادهباشيهکا هلهچووني يا ټاک، يان کومهکا ريکخستي ژ نامادهباشيني ناراسته يابهتهکي دياريکري دکته (رکس ناپت و مرجريت ناپت: 1993: 272) . پيناسهيا ههستي د رهوانبيزيدا کو نيزيکي زماني راگههاندنپه، "دؤخهکي ههستي ل بهرانبر وي تيگهپشتنا کو ههست دروست دکهن . ب و اتايهک ديتر دؤخي دهروني بارمکي هلهچوونپه ل بهرانبر دؤخي نهښه نامازهي بؤ

سوزداريښه د ريکلما هلهبژارتاندا، نهښه سهرديران ب خوښه دگريت : ريکلما بانگهشهيا هلهبژارتني، جوړين هلهچوونا سوزداريښه د ريکلما بانگهشهيدا، رههندي سوزداريښه د ريکلما هلهبژارتاندا، ل دوماهيا فهکوليني گرنګرين نهښه د چمند خالاندا هاتينه دياريکرن و کورتيا فهکوليني ب زماني عرهبي و ټينگليزي دياريکريه.

پشکا نيکي : زمان و پيدانا سوزي د پهيف و رستهيدا:

۱-۱- زمان و دهروبيري سوزداري :

دهروبيري ل دهښ هاليداي پاشکويي دههکي ديتره ب قشارتي و هک پرهکپه نواندا زماني و ژينگهها ژدهره پيښه گريدتد (فريد عوض حيدر: 1999: 197) دهروبيري دهروني و اتايا ويژداني دياردکته، کو ژ کسهکي بؤ کسهکي ديتر دگوهوريت (محمد علي الخولي: 2001: 72) سروشتي بکارهينانا و اتايا پهيقې د نافهرا و اتايا فههنگيا و اتايا دهروني دياردکته . نهښه دهروبيري راديهيا هيز و پهيا د هلهچوونيدا دياردکته، به و اتايهکا ديتر نهښه جوړه و اتايه ب ټيک ناخفتنکريښه گريدييه و اتايهکا گشتي نينه (احمد مختار عمر: 2006: 39).

شيوازي نپايشا دهنکي نهگرمکي گرنګه بؤ پيدانا سوزان پهيف ب چمندي و اتايښ سوزداري و دهروني، کو نوينهراپهياييهکا راستهښهنيه و اتايښ دکته، چونکي زماني جهسته هغهريي دبن و دبنه هيمابؤ و اتايا دهروني .

۱-۲- و اتايا سوزداري و دهروبيري :

و اتايا سوزداري : نهښه جوړه و اتايه ههست و سوزا ناخفتنکري دهرديريت، بههراپتر و اتايا هوشهکي تيکله و اتايا سوزداري ل سهر بنچينهيا ههست و سوزان دهنيټه نافاکرن (Hartm & Stork (N. D):34)، ههست و هملويستي کسي دهرديخيت. بهرانبر ب کس وشت و روداو و پهيف و ... هتد. دگوهوريت (Hartm & Stork (N. D):34)، گلهک جارن ل دويف تافيکران دهروبيري گوهورين د سهردا دهنيټ (محمد علي ابوحمده: 1981: 177) ، بؤ نمونه پهيقا (ليبرال) ل دويف فههنگا (ټوکسفورد) مروښهکه نارزوو ل ريقورمي ديموکراتيه و مافي لبرني هيه، بملې ل نهښهښهيا باشور و نهريکا مروښهکه پهناي نهوان هيزان دتد، کو کومهلگهښ بهرهښ نهمانئ و ژنافيرني دبهت، و اتايا رامياريا نهوي نازاوگير و مهترسيداره، دبنيټ، ل دهښ کسهکي بالي چپي بريټاني چ کاريگريهک نهبيټ (محمود السعرا: 1962: 320) .

و اتايا دهروني ريژميا نهوي د ههمي پهقاند دا و هک ټيک نينه، (Leach: 1924: 53) ، پهيف هيه و اتايا کاريگري تيدا زالتره ب سهر و اتايا هوشهکي، پهيف هيه، هر دو و اتايښ هوشهکي و سوزداري همتا راديهکي و هک ټيکن، هندهک پهيف ههښه، و اتايا نهوي کاريگريهکا کيم هيه .

۱-۳-۳- دهروبيري سوزداري و چسپاندا و اتايښ:

دهروبيري دهروني پهيا هيزي و کاريگريهيا هلهچووني دهرديخيت، کو دووپاتيښ، يان زيدهروبيښ، يان بيلايهنيښ

خزمتهگوزاريې بيبهر انبهر پيشکيشي کسهې بکمت، بهلې ب ريکا لقاندا ههست و سوزان بکري د سمردا دېن، نانکو هوسا ب ههستيا ريفه ل گهل دناخت داکو رازيبت تشتي بکريت.

۱-۶-۳- بواړې سياستهې :

د سياستهېدا پهيفا بارگاوي و برسېقه دار گهلهک بو کار تيکرنې ل سمر دهر وون و ههستي جهماوهرې بکار دهين، سياستهېدار بو رازيکرنا جهماوهرې سوزين خو دلفين و ديار دکهن (sorka,s:214:93) و هر ژبه رهندي گهلهک جارن د ناف گوتارين خو دا ههگه رنهفه بو رابردوي و خوشي و نه خوشيان ل بيرا خهکي دهين و ب پاشهروژيغه گريدن، ب واتابهکا ديتر گهلهک جارن بهحسي نه خوشيان دکهن و بهحسي نهوان ناستهنگ و گرفتار دکهن، کو ب سمرين نهوان هاتينه پاشي نامه ژه يې ب هندي دکهن، کو د پاشهروژيدا ل ژير دسه لاتين مه ههسي نهو نه خوشييه دي بنه خوشي و هندهک جارن بهحسي خوشيان دکهن و نامه ژه يې ب هندي دکهن د پاشهروژيدا نهو خوشيېن له ژير دهسته لاتا نهوان دي خوشترين.

۱-۶-۴- بواړې پهرومردې:

بواړې پهرومردې کيلگه ههکا ديتره بو بکار هينانا پهيف و رسته يين سوزداري ههتاکو قوتاي ناراسته يهکا دروست وهر بگرن و بينه کسېن سرکه قتي د پاشهروژيدا (Immordino:-yang:2007:53) و بو نهفي مهرمي دقيت ماموستا پهيف و رسته يين سوزداري بکار بهين بو هاندانا قوتايان، داکو پتر خواندن ل دهف خوشتي بيبت و ژ رهفارين نابهجي دوير بکهفن.

۱-۶-۵- بواړې نايي :

ماموستايين نايي ل پال ناختنا نهفلي گهلهک ب چري ههست و سوزين خهکي و ناماده بو يين (Ekman,p:2003:101) مزگه قتي د ههزين بو بهري خوهان بو باشيې و خودا په رستيې و دوير که قتن ژ خرابيې، بو نهفي مهرمي چندين پهيف و رسته يين نازرينر بکار دهين بو راستکرنا ناراسته يا تاکان، کو خو د ناقبهرا ترس و خوشيې دا دبين، وهک په يين : بههشت، حوري، ئافا کهوسهري، فيقي، روبراي شيري، هنگفين و نه مري و ... هتد. ل بهرانبر ژيدا په يين قمبر، ئاگر، پرا سيراتي و جهه نم ... هتد. ههه .

۱-۶-۷- بواړې راگه هاندني :

راگه هاندن گهلهک ب چري پشت ب په يين سوزداري و بارگاويغه گريدهت، چونکي کاريگه ريبهکا بهرچاډ ل لقاندا ههست و سوزين وهرگري ههيه بو هندي ب سمر نهفل و لوجيکيدا زالين، بو نهفي مهرمي نهوان په يان ب کار دهين، کو رمنگه دانهکا سوزداري يا بهيز د دهر ووني جهماوهريدا ههيه (محمد محمد يونس علي: ۱۹۹۳:۱۹۷) بو گه هشتن ب مهرمي خو و ههژاندا رهنيا گستي وهک : ئالا، نيشتي مان، شه هيد، کيميا باران، نهفال، بن ئاخکرنا ب ساخي، تهعريب، ... هتد .

۱-۶-۷- پهيو منديا د ناقبهرا سوز و هه لچووني :

هه لچوون گريدايه ب کهسهکي، يان تشتهکي، يان واتابهکي، هه لچوون دهينه وهرگرتن ب دريژا ييا دهمي ژ نهجامي تاقيرن

خوشتفيا تيې و ههفالي نيې و ههفسوزيې دکمت و ژ ناخي دهر دکه قيت (جبور عبد النور: 1984:1967).

سوز پيکه تيه ژ ناماده ييهکا سوزداري يا ب دهسته هاتي، کو ژ دوو باره بوونا بارودوخين سوزداريغه سهره لددت، نهگه ر کارداني سوزداريې خوشبوو، يان نه خوشبوو وهک ههردوو سوزين فيان و کهري (خليل ميخائيل معوض: 2000:106) .

۱-۵- زمانې سوزداري و ناختنا سوزي :

ههست و ههفل دوو په يين بهر متي د بنياتانا مرقابيدا پيکه هين، کو رولهکي بنجيني ل کار تيکرنې ل سمر رهفتار و کريارين مرقابي ههيه، نه فجا چ باش بيبت، يان خراب د نهوان کارداناندا بو کاريگه ريكرنې بهر هفن و بهژدارن، هه رچه منده هه نهک جارن ناکو کي د ناقبهرا واندا ههيه گهلهک جارن مرقاب رروب رووي بوونا مملانه يهکا نافخويې د ناقبهرا ههفلي و ههستاندا ديبت، نهف مملانه يه گهلهک جارن ديبت نهگهري بريا چار نهفيسان، کو رهنهگه، يان بهرهف سرکه قتن و سرکه قتي، يان بهرهف شکهست و شکهستي بيبت. ل فيره رولي ههردويان نهفل و ههست ل ديار يکرنا دهر نهجامي نهفي مملانه يي دهر دکه قيت (محمد تقى فلسفي:-: 174) .

ميشکي مرقابي مزي لي مملانه يهکا بهر دهوامه دناقبهرا نافمندا سوزي و نافمندا نهفلدا دوو ناوچه د ميشکيدا ههه، کو کيبرکي دکهن بو کونتر و لکرنا ههلسوکهوتا مرقابي، کو رهنهگه بريارهکي د ناقبهرا تير کرنا ههستي ب دهسته هاتي و گه هشتن ب نارمانجين دريژ د نافا دهر وونيدا دهت. کهواته نازار دانا سوزداريې "نازارا راسته قينه" يه، ههرومک نازارا جهسته ي واته چاوا د نازارا جهسته يدا ل دهمي جهسته يي مه بهر ب نازارهکي دکه قيت و ناوچه يين ميشکي کار دکهن، به هه مان شيوه نازار دگه هيته دهر وون و سوزداريا مرقابي ل دهمي رروب رووي نازارا دهر ووني دېن

۱-۶-۶- بواړيې بکار هينانا زمانې سوزداريې :

۱-۶-۱- بواړې نهديي :

نهديي چ هوزان و چ پهخشان مفاي ژ په يين برسقه دار و سوزداري وهر دگرن، نهفه ژي بو هندييه تامهکا هونهرې ل دهف خويندهفاني دورستبکهن (محمد محمد يونس: ۱۹۹۳:۱۹۶) ، ل دويف شياتين نهفيسهري، يان هوزانقاني خويندهفاني ب شيوه يين جودا ب نازرين، خويندهفان ب هه مان رهنهگ ههست ب په و سوزا کار تيکرنا بهر هه مين نهديي دکمت. هه ربه رهندي دبين نهفيسهري و هوزانقان گهلهک پشت به ستنې ل سمر نهوان په يان دکهن، نهويې بو ناختنا ههست و سوزا خويندهفانيغه گريداي بن، وهک په يين : مانگ، رورژ، فيان، تني بوون، گول، دل، ... هتد .

۱-۶-۲- بواړې بازرگاني :

بکار هينانا سوز و ههستان ئيکه ژ نهوان تهکنيکين ديار، کو د بواړې بازرگانيدا بو ريکلما بازرگاني و بازاريکرنې بکار دهين. نه فجا چ ب ريکا بکار هينانا ههست و سوزان بيبت (Kotler:2016:83) ، فروشتي هوسا بو بکري ديار دکمت ، کو ب تني کيمهکي قازانج دکمت، مههستا نهوي داييکرنا خزمتهگوزاريې و ناسانکاري ييه بو کار بهريه، هه رچه منده قازانج نارمانجهکا سهرهکيه بو بازرگانان چ کهس نينه کو

پارت و بهرېژيرين پارتا بو کارتیکرنی سمر جهاموهری و ب دستغه هینانا رایا جهاموهری و دنگین نهوان هولدن ریکلامی بو خو بکمن، ب ریکا کنالین پهوندین جهاموهری، و هک تلهفزیون و رادیو و انترنیت و وژنامه و گوفاړ و پوسهران ... هند (محمد بن سعود البشر، 1997، 103).

ریکلاما بانگشیا هلبزارتنی کومکا هولین ریکخستیه، پالنهکه ب ناراستیا جهاموهری، ب مرم و نارمانجهکا دیاریکری، جهی گرنکییدانا بهرېژیر و قمارمین سیاسیه ل دمی بانگشیا هلبزارتناندا. (شوان نجم الدین: 2024: 61).

قهولری نمریکی (لیدا کید) ریکلاما سیاسی هوسا پیناسه دکمت، کو نهو پرؤسیا پهوندینیه، کو خودان پارهی بهرانبر نهوی داننیا سینا ددهت کو بو نهوی د کنالین راگه هاندنیدا دهیتکرن، کو تیدا پهیاما سیاسیا خو پیشکشی جهاموهری دکمت، نهو پهیامه هلبگرئ نارمانجهکا دیاریکری و مهستداره ب کاریگه پیکرنه، ل سمر هملویست و هزاران (عبدالواحد ذهیمی و شیرزاد صبری: 2013: 168).

۱-۲- جورین هملچونا سوزداری د ریکلاما بانگشیهیندا :

کارفدانا سوزداری د ریکلاما بانگشیا هلبزارتناندا ل دویف جورئ جهاموهری دهیته گوهورین، ناشکرایه کو جهاموهر ب شپوهیک گشتی سی جوره (لاینگر - بیلایمن- دژ)، ژ بهر هندئ ناساییه کو پهیاما ریکلامهکا هلبزاردنا بیته جهی خوشی بو هندک کسان و بو هندک کسین دیزی بیته جهی تورهبون و نهمهتی، بو بی لایمان ل دویف بهرژوهندی دهیته گوهورین، سوزداری ژ ل دویف پلما نرینی و نرینی دهینه پولنکر، هملچونا سوزداری بارودوخهکئ نازاندنا خوشی، یان نهخوشییه بو مرقی کو ژ نهجامی بارودوخهکئ دروست دبیت. (صباح حنا هرمز و یوسف حنا هرمز: 1988: 77)

هملچونین سوزداری پیکهاتینه ژ : خوشی و شادی، خم و پهژاره، ترس و دوولدی، تورهی و کهرب، خوشقیاتی و مهندهوش بوون، کو دئ نمونپان د ریکلاما بانگشیهیندا بهرچاف دکمین:

۱-۱-۲- گه هاندنا شادی و خوشی:

ل وژین بانگشیا هلبزارتناندا ب هندک ریکلامین هلبزارتناندا دلخوش دبین، چونکی سوزا نرینی یا مه دههژبیت و ب شپوهیک ناراستهی دموونئ مه کریه کو پیدقیاتین دموونئ مه ژ خوشی و کامرانئ تیربکمت، نهو ریکلامین کو خوشی و گهشینی دگههین و هل مه دکمن کو هست ب ناسودمی ورحهتی بکمن، دنگوباس و پیزانین دلخوشکمر و ناقهژکهکا باش کارلیکرن دموونئ و سوزداری پتر لیدکن و گرتزین دنیخیت ل سرنیقین نهوان کسین گرنکی پی ددن، هر ژ بهر هندئ ریکلاما بانگشیا نرینی کاریگه نرینی دکمه ل سمر وهرگری و هوسا بریار و هزرکرن و ناراستیا نهوان دهیته گوهورین هر و مکی، دبیین د نهفی ریکلامیندا پیدقیاتین گرنکین ژیانی دیارکرنه کو (نان-کار- نازادی) نه، ژ بهر هندئ نهف ریکلامه دبیته جهی خوشی و رهامندیا جهاموهری .

و نهزمونان و ل دموونیدا شین دبیت و جیگیر دبیت. هملچون ب هستیه گریدایه وی دمی دبیزن هستی مادی و هک هملچون بو دایک و باب و هفان و ... هند . یان ژی گریدایه ب واتایی وی دمی دبیزن مهعنهوی، و هک هملچون بو باشی، زانست و ستمی (عبدالواحد مشیردزمی: 2021: 86).

هملچون دوخهکئ جهستهی و دموونیه کو ل گهل گرژبیهکا توند و تیکچونا تورگانیکي، کو کاریگه ل سمر سیستهمی زفرؤکا خوینی، ههناسدان، ماسولکه، گلاند و همرسکرنا مرقی هیه، هروسا قهیرانهکا دموونئ یا ب لمز و ژ نشکهکثیه کو نهو کس نهشیت ب لمز خو دگلهدا بگونجینیت، هملچونان چوار جورین بنهرتی همنه: ترس، دلتنگی، تورهی و خوشی، یا مای هسته کو تیکهلهیهکه ژ نهقان چوار جوران پیکههیت، بو نمونه دوولدی و نیگرانی و ستریس، همی گلهک جارن ژ نهجامی تیکهلهیهک ژ ترس و کیمهک تورهی، یان دلتنگی سمر هلدن. ههستان کاریگه ل سمر هزرکرن هیه، هروسا کاریگه ل سمر پرؤسین دموونئ یین جوراوجور هیه، و هک هسپنکر، بهر نهجام و هزرکرنهقه، دهر نهجام، یان حوکمدان همتا نهو هست پتر نازاندی بیت، ناستی هزرکرنی دهستی تر دبیت. نهگر ترس توندتر بو و بهردوام بو، رننگه بیته گوهورین بو ترسا خیالی، یان بگههیته قوناغا دوولیا نهخوشی، یان دوولیا چار هسرنهکری

سوز نهزمونهکا هشیاریه و چالاکیهکا نهقلی یا بهیزه و ب ریژیهکا دیارکری تاما خوشی و نهخوشی تیدایه واته هست دابهشیت بو پوزتیت و نیگهتیت و هک : خوشقیاتی و کهرب ژیفبون (عبدالواحد مشیردزمی: 2021: 82) سوز پیکهاتینه ژ ریکخستهکا نالوز کو پیکهاتینه ژ چند هستهکان کو تیشکا نهوان ل سربایهکئ دیارکری هیه و ل گهل هندک جورین نهزمونین خوش، یان نازاربهخش. نهقه "نامادهکاریین ب دستغهاتینه کو ژ نهجامی ریکخستنا لایمن سوزداری بهرف بایهکئ دیارکریه سهرچاوهی دگرن، جوداهی د ناقهرا هملچون و سوزئ نهوه، کو سوز ریکخستنهکا دموونیه کو تایهتهدنیا همیشی و سهقامگیری هیه، ددمهکیدا هملچون نهزمونهکا دموونئ یا ژ نشکهکثیه، یان بهرسفدانه بو هاندمهکئ دیارکری، و هک هستی تورهی دمی روودت کو سفکایهتی ب تاکی دهیتکرن، یان نهو هستی ترسی نهگر ژبانا وی بهر ب متریسی بکفیت دهر دکفیت.

سوز شنگستهکئ دموونئ همیشیه، ددمهکیدا هملچون نهزمونهکا دموونیه ب لمز دهر باز دبیت. خوندهقانی هیژا بابهت ل سهر پیقان و سمنگا نهقلیه نهکو سوز بو هندئ تام ژ نهدروستیا دموونئ و جهستهی و هوشیاری و مر بگریت، پیدقیه هندی بشی خو ژ هست و سوزان دویر بکمی، ب تایهتی نهگر بریار دهر بیت، یان سهروکئ خیزانهکئ بیت و گرنکی ب خو و خیزانا خو و پاشهروژا خو بده پاشی کسانین دبتر .

بهشی دووم : سوزداری د ریکلاما بانگشیا هلبزارتناندا :

۱-۲- ریکلاما بانگشیا هلبزارتنی :

ریکلاما هلبزارتنی گرنکیهکا زور د بواری سیاسیتیدا هیه، ب تایهتی د ماوی هلبزارتناندا، بهایهکئ زیدهتر دقت، دمی

زیدهتر و بو رزگار بوونی ژ ئهوان خهم و پهژاره و کارساتین کۆ روو ب رووی دبن.

ریکلاما ژماره 3

د ئهقی ریکلامیدا سۆزداریا کیم دهرامهتیا بیژنا و دابینکرنا مووچهی، کو مفا ژئ دبتیه بو بانگهشهیی بو هندئ دهنگان ب دستنه بینت .

۲-۱-۴- دروستکرنا ترس و دوولیی :

ترس سۆزما کارتیکهره و پهپهوندییهکا تمام ب دوولیی و نهرمهتی و ههسترن ب ئیشانیقه همیه و نهاسودهیی دروستدکمت، ئهف ههسته کارفهدانهکا بنچینهیه بو پاریزگاری و بهرگریا مروقی و ژ بهر هندئ پشتی ههستکرنا مروقی ب ترسی، پاشی چارهسهریی بو ژیدهرئ ترسی فهدبین (دعاء احمد محمد طنطاری: 2023: 70) و مک : به لاقیوونا نهخوشیی و ههلوهشاندا خیزانئ و به لاقیوونا مادهیین هوشبهر و چارهفیسئ سیاسی و لیدانا بهرژومندیان، د ئهقی ریکلامیدا ترسا هندئ ل سهر باژیرهکی بهرچاقرییه کو نهخوشیا پهنجهشیرئ به لاقیوویه ب ئهگهرئ خوارنا خراب و دهرمانین دهم ب سهرقهچوویی، پیدقییه ریگری لی بهیتهکرن و چاره بو بهیته فهدین .

ریکلاما ژماره 4

۲-۱-۵- خوشتیاتی و مهنده هوشی:

ریکلاما ژماره 1

۲-۱-۲- گه هاندنا تووریهی و کهریی :

د ریکلاما بانگهشهیا ههلبزارتناندا کهستین بیزار و توره ژ گهلهک مهسهلهیین و مک ژینگه و سیاست، ژ بهر هندئ دبنه نارمانج بو بهر بیزرین سیاسی، ههتا جهماوهری پی ب نازرین .

ههر و مکی دبیین د ئهقی ریکلامیدا (ژینگه - کوالیتییا خوارئ- پاراستنا ساخه میی) کو جهی بیزاریا خه لکینه، بکارهینانه بو ریکلاما ههلبزارتنان، چونکی داخواریا زوربهیا خه لکی کوردستانینه .

ریکلاما ژماره 2

۲-۱-۳- خهم و پهژاره : ئهقه بو ههژاندنا ههستئ سۆزدارین بکار ده نیت و ئهف ریکلامهژی کار یگهره بو به لاقکرنا هوشباریا جفاکی ل دهف خه لکی، خهم و ههفسوزی وهل وهرگری دکمت، کۆ ههفسوزی ل دهف دروستدکمت، چونکی ههفسوزی و ههقه ممی دیاردهیهکا رهوشتی و جفاکی یا گرنهگه و ژ ئه نجامئ ئاخفتنا دهروونی و روچی یا وهرگری دروستدبیت، ههفسوزی و ههقه ممی بهخشینی زیده دکمت و دبینه پالدهر بو هه ماههنگیا

دەر ئیخستنا خوشنقیاتی بۇ دەقەر، ناوچه، کەس و عەشیرەت وەک فاکتەرەک د ئەقئ هەلبژارتنیدا بۆ راکیشانا سۆزا جەماوهری بکارهاتییه ئەر عەشیرەت و جەه بۆ لایەنگری و دەنگدانئ وەک: هەر وەکی دبینن ئەف سەرۆک لپسته خوشنقیاتیا خو بۆ باژیرئ سلیمانیی دەر دیریت، ب هندی کو قەردارئ باژیرئ سلیمانیییه.

ریکلما ژماره 7

۲-۲-۲- وینه و نیگار :

ریکلما کەسایهتی، یان ریکلما وینە د ناقرۆکا خودا جەخت ل هەست و سۆزین گوهدارئ پهیما ریکلما بھرانبەر کەسایهتییهکی سیاسی یی دیارکەری دکەت کو ئەوژی (بەرژیر) ه، ب ریکا جەختکرئ ل سەر سیمایین ئەوئ کەسایهتی، وەک: شارەزایی کارگیری، هیز، ئەمانەت، شارەزایی ل کارئ سیاسی و بەهرەیین گوئارئ و جوانیا کەسایهتی... هەند، ئەف جورین ریکلما سیاسی، ئەفان کەسایهتیان ل دەف خەلکی خوشتقی دکەت، ب ریکا دانەنیاسین، بلنکر، ب بهاکرنا ئەفان کەسایهتیان سەرەنجا خەلکی رادکیشن محمد بن سعود البشر، (112-1997، 106)

ریکلما ژماره 5

۲-۱-۶- سفاکتیپیکرن :

سفاکتیپیکرنا نیاران ئیکه ژ هەلچووئین دەر وونی و زۆر ب چری ژ لایی لیست و بەرژیران بۆ راکیشانا سۆزا خەلکی بکارهاتییه هەندەک جار ان سفاکتی بەشەک بوو یه ژ بەر سفاکتا توند وەک:

ریکلما ژماره 8

۲-۲-۳- رستهیا راگه هاندنئ:

پهیف و رستهیین کاریگەر بکارهینانەک بەر بە لاف بۆ کارتیکرئ ل سەر جەماوهری و رازیکرنا ئەوان هەیه، یان دشین راستیان پئ قەشیریت و بەر زەکەت، ریکلما بانگەشەیا هەلبژارتان ژ ئەوان بوارانە یین کو پشندبەستیت ب پهیف و رستهیین کاریگەر بۆ کارتیکرئ ل سەر ئەقل و ویزدانا جەماوهری هەتا بۆ مەرەمێن خو رابکیشن (عبدالواحد دزیمی و شیرزاد صەبری: ۲۰۱۳: ۹۳)

گرینگیی ب پیدانا پیزانینن جەماوهری، تمام دەت دەر بارە ی کیشەیین کو پهیو مندبەک راستە خو ب ژیا نا هاو لاتیانقە هەبیت،

ریکلما ژماره 6

۲-۲- رەهەندی سۆزداریی د ریکلما هەلبژارتاندا :

۲-۱-۲- رەنگ :

رەنگ رۆلەکی کاریگەر د سۆزداریا دەر وونیدا دگێریت چونکی چاف ئیکه ژ هەستین کاریگەر و رەنگان هەر زوی رادکیشیت. ئاشکرایه پارتین سیاسین کوردستانی هەر ئیکه ژ ئەوان رەنگهکی هەلبژارتی بۆ ئالا و ناسنامەیا خو هەتا کو جەماوهری خو پئ ناسبەت، ئەر رەنگهزی دبیته هێما و لۆگۆی پارتا سیاسی، ب ئەقئ شیوهی دیتنا هەر رەنگهکی دبیته ئەگەرئ خوشیی بۆ لایەنگرین پارتەکا سیاسی و نەخوشی بۆ نیارین ئەوئ پارتی. هەر وەک دبینن ئەف رەنگه کو رەنگی کەسکه، (پاشای برنج) بۆ نازراندنا دۆست و لایەنگرین (پ.د.ک) بکارهینایه.

هر ژبهر هندی نافر وکا پهیمای گرنګیا خو هیه و هاندانی (هماسهستی) دورسندکمت و ههستهکی خوش ل دهف جهاموهری دورسندکمت، ل دهمی پهیما ریکلامی هه لګرا داخوایین ئهوان بیت .

نهجام :

۱- راکیشانا سوزدارین گرنګیهکا زور هیه دریکلامیدا و ههست و سوزان دنارزینیت و نهجامهکی کاریگهرژی دئی هه بیت. ژبهر کاریگهریهکا زور و تیچووی کیم و سروشتی جفاکیی مروفان سوزداری دریکلاما بانګهشیا هه لیزارتناندا، هه تارادیهکی زور پشت پچ دهینته بهستن و مفایهک زور ژئی دهینته و مرگرتن بو گوهورینا ئاراسته و رهفتارا کهسان.

۲- دریکلاما بانګهشیا هه لیزارتناندا رادیا بکارهینانا سوزی زور زوره ژ لای لیست و کهسانقه و هر هه می گرنګیهکا تمام پچ دهن، هر ژبهر هندی دبینن خه لک ب گهرم و گورقه بهژداریی د بانګهشیدا دکهن و پوسهر و فلیکس کارتیکرنهک مهزن ل سهرهژاندنا ههست و سوزان بو راکیشان و مهیلا تاکن دکهن.

۳- د ئهقی بانګهشیا هه لیزارتناندا کهشین و ترس و کههاندنا خوشی سیمایین سهرهکیین ریکلاما هه لیزارتنان، هر لیستک و لایههک مهترسی خو بهرچافدکمت، نهگهر نه بیته براویا هه لیزارتنان دئی بارودوخی خه لکی بهرهف خرابی چیت و بهر و قازی نهگهر بیته براویا هه لیزارتنان، دئی بارودوخی خه لکی باشتربیت و نه رازیوونین خه لکی دئی ب دوماهییک هین.

۴- پارتین سیاسی هر هه میان ب ریژمین جودا کار ل سهر بنه مای سوزی کریه دریکلاما هه لیزارتناندا ب ریکنین جودا و راسته خو و نه راسته خو ههست و سوز و دهر و نی هاو لاتیان دنارزین بو ب دهسته هینانا بهژداری و دهنګیندانی .

۵- نافر وکا سوزداریا ریکلامین هه لیزارتنا خولا شهش یا پهر لهمانی کوردستان پیکهاتییه ژ: کههاندنا خوشی و تورهی و قیژکرنی و ههفسوزی و ههفخه می و ترس و دوودی و دروستکرنا مهنده هوشی .

۶- فاکته رین کاریگهر د ئهفان هه لیزارتناندا کو کار ل سهرهاتییه کرن پیکهاتییه ژ (رهنگ، وینه و نیگار، رسته یین کاریگهر، دهنګ، زمانی لهشی، باری سهر و چاقان و بیروکه یین نوی) .

ب تایبته لایه نی نابووریه. (شیلیز) د ئهقی بواریدا دبیزیت : د ئهفان جوړه ریکلاماندا ب پلهیا ئیک شهقی کیشمین ناوچه می د سهردا زاله، ب تایبته ئه وین گریدا ب لایه نین نابووریی ژیا نا هاو لاتیان بن کو ئهف جوړه ریکلامه پتر ژ جوړی ئیک ل دهمی هه لیزارتناندا ب کاردهنیت (محمد بن سعود البشر، 1997، 106-112)

ریکلاما ژماره 9

۲-۲-۴- دهنګ و موزیک :

تونا دهنګی یا نهرم هه سترکی ب خوشی و فیانی دگه هینیت و دیاردکمت و کاریگهری ل سهر دهر و نی و هرگری دورسندکمت، (مه ل قیره ریکلاما دهنګی و قیدیوی و هر نه گرتیه، ژبهر هندی دریزی پینادهین) .

۲-۲-۵- زمانی جهسته می و دهر برینا باری سهر و چاقان:

دهر برینا سهر و چاقان و لفینا لهشی روله کی گرنګ دریکلاما بانګهشیا هه لیزارتناندا هیه، ب تایبته سهر و چاف گرنګرین که نالی دهر برینیه، (تونیا ریمان: ۲۰۰۹: ۷۳) هر ژبهر هندی گرنژینه کا ئه رینی کاریگهریه کا زور ل سهر دهر و نی و هرگرتن ریکلامی دکمت، هر ژبهر هندی و هسا باشه ل دهمی ریکلامی سهر و چاف فهگری بن و ب گرنژین بن، بو هندی که سین بهر انبهر ههست ب نازکی و نهر می و ساده ییا که سی ریکلامکار بکمت، بو هندی و هرگر هه سست ب نارامی بکمت) (دعاء احمد محمد طنطاوی: 2023: 73) .

ریکلاما ژماره 10

۲-۲-۶- بیروکه و نافر وک :

نافر وکا پهیمای بو و هرگری که لک جارن دبیته نه گهری خوشی و چاندنا هیفیان ل دهف و هرگری و جهاموهری،

ژيډهر:

- ٧- صباح حنا هرmez ويوسف حنا هرmez (1988): علم النفس التكويني. دار الكتب، الموصل.
- ٨- فريد عوض حيدر (1999) علم الدلالة دراسة نظرية و تطبيقية القاهرة، مكتبة النهضة المصرية .
- ٩- محمد بن سعود البشر (1997)، مقدمة في الاتصال السياسي، مكتبة العبيكان، الرياض .
- ١٠- محمد محمد يونس (1993) وصف اللغة العربية دلاليًا، في ضوء مفهوم الدلالة المركزية، دراسة حول المعنى و ضلال المعنى، منشورات جامعة الفاتح، ليبيا .
- ١١- محمد تقي فلسفي (ب.ت) الطفل بين الوراثة والتربية : تعريب : فاضل الحسيني الميلاني، بلا طبعة، بلا تاريخ .
- ١٢- محمد علي الخولي (٢٠٠١) علم الدلالة، علم المعنى، دار الفلاح للنشر و التوزيع، الاردن .
- ١٣- محمود سمران (١٩٦٢) علم اللغة، مقدمة للقارئ العربي، الطبعة الاولى ، دار النهضة العربية للطباعة و النشر، بيروت.
- ٣- ب ئينگليزي :
- 1-Ekman, P. (2003). Emotions Revealed. Henry Holt and Company.
- 2-HARTMARN, R.R.K & STORK F.C “Dictionary of language and Linguistics” applied science publishers (Redunclancy).
- 3-Immordino-Yang, M. H., & Damasio, A. (2007). We Feel, Therefore We Learn. Mind, Brain,
- 4-Kotler, P., & Keller, K. L. (2016). Marketing Management. Pearson
- 5-LEECH. G. (1924) “Semantics” London.
- 6-Soroka, S. (2014). Negativity in Democratic Politics. Cambridge
- ٤- سايت : www.wikipedia
- ١- ب كوردي :
- ١-سازان رهزا مهعين (٢٠٠٥). واتا و دهرويس، نامه‌ی ماستر-كوليزي پيرومده، زانكوي سه لاهمين. همولير .
- ٢-شوان نجم الدين عمر (٢٠٢٤) تكنيكه كاني زماني ميلتون له بانگيشه‌ی همليرارتندا، نامه‌ی دكتورا، بهشي كوردي كوليزي زمان زانكوي سه لاهدين همولير .
- ٣-عبدالواحد مشير دزهبي (٢٠٠٩) كاريگهري دهرووني له بواري راگهيانندا، چاپي يهكهم، دهزگاي ناراس بو چاپ و بلاوكردهموك همولير .
- ٤-عبدالواحد مشير دزهبي (٢٠١٤) زمانهواني دهرووني، چاپي دوهم، ناومندي ناوير بو چاپ و بلاوكردهموك همولير
- ٥- عبدالواحد مشير دزهبي (٢٠٢١) خويندنه‌هي دهرووني دهق، چاپي دوهم، ناومندي ناوير بو چاپ و بلاوكردهموك همولير.
- ٦-عبدالواحد مشير دزهبي و شيرزاد صبري علي (٢٠١٣) زمانهواني سياسي، چاپي يهكهم، كتيبخانه‌ي فهنار ، دهوك.
- ٢- ب عربي :
- ١-أحمد مختار عمر (1982) علم الدلالة ، الناشر عالم الكتاب ، الطبعة الثانية 1988، شارع عبد الخالق ثروت - القاهرة.
- ٢-تونيا ريمان (2009) قوة لغة الجسد، الطبعة الاولى، دار العربية للعلوم ناشرون، بيروت.
- ٣-جبور عبد النور (1984)، المعجم الأدبي، ط 2، دار العلم للملايين، بيروت لبنان.
- ٤-خليل ميخائيل معوض (2000) علم النفس العام، ط 2، مركز الاسكندرية للكتاب ، مصر.
- ٥-دعاء احمد محمد طنطاوي (٢٠٢٣) فعالية الاعلان العاطفي في توجيه سلوك الملتقى لتحقيق اهداف اتصال المرجوه، مجلة الفنون و العلوم التطبيقية، جامعة دمياط، المجلد العاشر، العدد الثاني، ابريل 2023
- ٦-ركس نايت و مرجريت نايت (1993) المدخل الى علم النفس الحديث، ط 2 دار الفارس، عمان.

الانجذاب العاطفي في إعلانات الحملات الانتخابية

الملخص:

العاطفة هي حالة من الشعور مقابل الإدراك التي تنشأ عن جميع الحواس الخمسة. تشكل العاطفة والعقل ركيزتين أساسيتين في الفكر الإنساني ولهما دور مؤثر في السلوك . فالعاطفة أكثر فعالية وتستغرق وقتاً أقل في الإقناع وتغيير الاتجاه و المواقف ، لذلك يتم استخدامها كعامل مهم في إعلانات الحملات الانتخابية. للإعلان الانتخابي أهمية كبيرة في السياسة، خاصة أثناء الانتخابات، حيث تحاول الأحزاب والمرشحون التأثير على الجمهور وكسب أصواتهم من خلال الإعلان عن أنفسهم عبر قنوات الاتصال الجماهيري. مثل التلفزيون والراديو والإنترنت والصحف والمجلات والملصقات وما إلى ذلك . في الإعلان عن الدورة السادسة للانتخابات النيابية لحكومة إقليم كردستان، تم استخدام العاطفة في إعلانات المرشحين والقوائم بشكل فعال .

EMOTIONAL ATTRACTION IN ELECTION CAMPAIGN ADVERTISING

ABSTRACT:

Emotion is a state of feeling versus perception that arises from all five senses. Emotion and reason are two basic pillars of human thought that have an influential role in behavior. Emotion is more effective and takes less time to persuade and change direction and attitudes, so it is used as an important factor in election campaign advertisements. Election advertising has great importance in politics, especially during elections, where parties and candidates try to influence the public and win their votes by advertising themselves through mass communication channels. Such as television, radio, internet, newspapers, magazines, posters, etc. In the context of the sixth round of the Kurdistan Regional Government parliamentary elections, emotional appeal was strategically employed in candidates' and party lists' advertisements to garner public support. The primary objective of electoral advertising is to align with public interests, with the overarching aim of influencing voter behavior and encouraging participation in the electoral process.